

บทที่ 5

สรุปผลการดำเนินการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการดำเนินการวิจัย

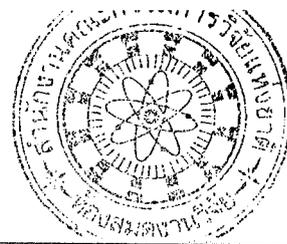
การดำเนินงานวิจัย ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการผลิตน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปมะพร้าวร่วมกับชุมชนเป้าหมาย ในระยะที่ 1 และ 2 สามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังตารางที่ 5.1 ผลกระทบของการดำเนินงานต่อชุมชนและสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับมะพร้าวในพื้นที่อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังตารางที่ 5.2 และปัญหาในการดำเนินการในพื้นที่ ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการผลิตน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมักร่วมกับชุมชน

ผลการดำเนินการ	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	รวม
1. จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม (คน), ร้อยละของผู้เข้าร่วมอบรมตามเป้าหมาย	45 (150%)	16 (100%)	61
2. จำนวนผู้สนใจรับเทคโนโลยี (คน), ร้อยละของผู้เข้าร่วมอบรมที่ให้ข้อมูลทั้งหมด *	34 (97%)	14 (93%)	48
3. จำนวนผู้นำเทคโนโลยีไปปรับใช้ (คน), ร้อยละของผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด	3 (7%)	14 (88%)	17
4. จำนวนกลุ่มหรือเครือข่ายที่รับเทคโนโลยี (กลุ่ม)	-	1	1
5. ปริมาณการผลิตน้ำหมักชีวภาพ (ลิตร)	100	100	200
6. ปริมาณการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ (ตัน)	2	1	3

หมายเหตุ : () ร้อยละ

* จำนวนผู้ให้ข้อมูลความสนใจรับเทคโนโลยี ระยะที่ 1 จำนวน 35 คน และ ระยะที่ 2 จำนวน 15 คน

ตารางที่ 5.2 แสดงผลกระทบของการดำเนินงานต่อชุมชนและสังคม

การดำเนินงาน	ผลกระทบต่อชุมชนและสังคม
1. การถ่ายทอดเทคโนโลยี	<ul style="list-style-type: none">• ความตระหนักของปัญหาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปมะพร้าว• ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปมะพร้าว• ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
2. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพร่วมกับชุมชน	<ul style="list-style-type: none">• เกิดการรวมกลุ่มและการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน เพื่อผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ• การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับมะพร้าวและผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ จากสวนมะพร้าวอินทรีย์• การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพใช้เอง เพื่อลดการใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมี ส่งผลให้สุขภาพของคนในชุมชนดีขึ้น และลดรายจ่าย• การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง สถาบันอุดมศึกษา กับชุมชน รวมทั้งผู้ประกอบการมะพร้าว และหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 5.3 แสดงปัญหาที่พบในระหว่างการดำเนินการในพื้นที่

การดำเนินงาน	ประเด็นปัญหา
1. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพร่วมกับชุมชน	<ul style="list-style-type: none">• ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากแรงงานที่มีส่วนใหญเป็นเด็กผู้หญิง และผู้สูงอายุ• ปัญหาจากการไม่มีเวลาว่างพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากต้องใช้เวลาทั้งวันในการทำงานประจำและรับจ้างทั่วไป• ปัญหาด้านวัตถุดิบ ได้แก่ ปัญหาการรวบรวมวัตถุดิบ เนื่องจากวัตถุดิบอยู่กระจัดกระจาย และยากต่อการขนย้าย เช่น ขุยมะพร้าว น้ำมะพร้าว และน้ำทิ้งจากการผลิตน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ และปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบบางชนิด ได้แก่ กากน้ำตาล และรำ• การขาดเงินทุนสำหรับการบริหารจัดการการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพของชุมชน• ปัญหาจากเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งวัตถุดิบที่ใช้กับวัสดุเหลือทิ้งในพื้นที่มีไม่ตรงกันหรือมีชนิดของวัสดุเหลือทิ้งมากกว่า

ตารางที่ 5.3 แสดงปัญหาที่พบในระหว่างการดำเนินการในพื้นที่ (ต่อ)

การดำเนินงาน	ประเด็นปัญหา
2. การขยายกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • การขาดผู้นำชุมชนที่ทำหน้าที่รวบรวมสมาชิก และการประสานงานให้เกิดการรวมกลุ่มกัน เพื่อผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพในชุมชน • ผู้เข้าร่วมอบรมมาจากหลากหลายอาชีพ และกระจายตัวอยู่ตามพื้นที่ ทำให้การรวบรวมทั้งคนและวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปมะพร้าวค่อนข้างยาก อาจส่งผลต่อการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงาน • ผู้เข้าร่วมอบรมที่เกี่ยวข้องกับมะพร้าว แต่ไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปมะพร้าว เช่น เกษตรกรชาวสวนมะพร้าว และแรงงานแปรรูปมะพร้าว จะเห็นความสำคัญและความต้องการรับเทคโนโลยีไปปรับใช้น้อยกว่ากลุ่มผู้ประกอบการอาชีพแปรรูปมะพร้าว ซึ่งมีจำนวนที่น้อยกว่า

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 จากสาเหตุและปัญหาในการดำเนินการของกลุ่มผลิตน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือทิ้งในพื้นที่ดังกล่าวในบทที่ 4 เพื่อให้การดำเนินการของกลุ่มนำร่องเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) การวางแผนการดำเนินการร่วมกับชุมชนนำร่องสำหรับผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพจากวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปมะพร้าว โดยมีกิจกรรมการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ และการร่วมประชุมหารือกันอย่างต่อเนื่อง (ทุกเดือน) พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของชุมชนนำร่องทั้งในด้านการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ด้านกำลังการผลิต ด้านคุณภาพ และการนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งการบริหารจัดการกลุ่ม

2) จากปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพของชุมชนทั้งในด้านแรงงาน วัสดุคิบ เงินทุน และเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมการผลิต จึงควรมีการรวมกลุ่มกันในลักษณะของสหกรณ์ โดยมีการรวบรวมสมาชิก คัดเลือกคณะทำงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนสำหรับการบริหารจัดการกลุ่ม รวมทั้งการระดมทุนเพื่อใช้ในการบริหารจัดการการผลิต

5.2.2 การขยายกลุ่มผู้ผลิตน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมักในชุมชนอื่น จากการเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ พบว่า เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับมะพร้าวมีความตระหนักในปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสนใจในการนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ แต่มีปัญหาในเรื่องของการกระจายตัวอยู่ตามพื้นที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับ

มะพร้าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อกรรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการขยายกลุ่มผู้ผลิตมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จได้ ต้องประกอบด้วย

1) การหาผู้นำชุมชน ที่ทำหน้าที่รวบรวมสมาชิก ประสานงาน และบริหารจัดการให้เกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพในชุมชน

2) การดำเนินการร่วมกับชุมชนที่มีการรวมกลุ่มดำเนินกิจการอยู่แล้ว และเป็นกลุ่มที่มีปัญหาและต้องการนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ ตัวอย่างเช่น กลุ่มผลิตน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์แสงอรุณของ คุณอารมย์ ที่มีความชัดเจนในเรื่องปัญหาน้ำทิ้ง และต้องการนำเทคโนโลยีเข้าไปช่วยแก้ปัญหา

5.2.3 จากเทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพจากวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปมะพร้าว ได้แก่ ขุยมะพร้าว น้ำมันมะพร้าว และน้ำทิ้งจากการผลิตน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ นั้น ปรากฏว่าในชุมชนแสงอรุณมีชนิดของวัสดุเหลือทิ้งในพื้นที่ที่แตกต่างกัน แต่ชุมชนต้องการนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น ทางมะพร้าว กากมะพร้าว เศษเห็ดฟาง และ เศษทะลายปาล์มที่ใช้เป็นวัสดุสำหรับเพาะเห็ด เป็นต้น คณะวิจัยและชุมชนอาจร่วมกันวิจัยและพัฒนากระบวนการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพจากวัสดุเหลือทิ้งชนิดอื่นที่มีอยู่ในท้องถิ่นได้